

aPresse og Information

Den Europæiske Unions Ret
PRESSEMEDDELELSE NR. 122/20

Luxembourg den 5. oktober 2020

Dom i sagerne T-249/17 Casino, Guichard-Perrachon og Achats Marchandises Casino SAS (AMC) mod Kommissionen, T-254/17 Intermarché Casino Achats mod Kommissionen og Les Mousquetaires og T-255/17 ITM Entreprises mod Kommissionen)

Retten annullerer delvist Kommissionens kontrolundersøgelsesafgørelser vedtaget efter mistanke om konkurrencebegrænsende praksis udøvet af flere franske virksomheder i distributionssektoren

Kommissionen har ikke godtgjort, at den rådede over tilstrækkeligt tungtvejende indicier til at mistænke udveksling af oplysninger om virksomhedernes fremtidige kommercielle strategier

Efter at have modtaget oplysninger vedrørende udveksling af oplysninger mellem flere virksomheder og virksomhedssammenslutninger i sektoren for distribution af fødevarer og non-food vedtog Kommissionen i februar 2017 en række kontrolundersøgelsesafgørelser, hvorved den pålagde flere virksomheder at underkaste sig kontrolundersøgelser¹ (herefter »kontrolundersøgelsesafgørelserne«). Disse afgørelser blev vedtaget i henhold til artikel 20, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1/2003 om gennemførelse af konkurrencereglerne (herefter »forordning nr. 1/2003«)², som fastlægger Kommissionens beføjelser på området for kontrolundersøgelser.

Som led i kontrolundersøgelserne aflagde Kommissionen bl.a. besøg i de omhandlede selskabers lokaler, hvor der blev taget kopier af indholdet på IT-udstyr. Henset til deres forbehold vedrørende kontrolundersøgelsesafgørelserne og afviklingen af disse undersøgelser anlagde flere af de selskaber, der var genstand for kontrolundersøgelser³, sag med påstand om annullation af disse afgørelser. Til støtte for deres søgsmål fremsatte sagsøgerne navnlig en ulovlighedsindsigelse mod artikel 20 i forordning nr. 1/2003 og påberåbte sig en tilsidesættelse af begrundelsespligten i kontrolundersøgelsesafgørelserne og en tilsidesættelse af deres ret til boligens ukrænkelighed. Visse sagsøgere anfægtede endvidere lovligheden af beslaglæggelsen og kopieringen af oplysninger, der henhører under deres ansattes og lederes privatliv, samt afslaget på tilbagelevering af disse oplysninger⁴.

Retten afviste den sidste indsigelse, der var fremsat i sag T-255/17, fra realitetsbehandling. I sit ræsonnement fremhævede Retten, at alle virksomheder har pligt til at sikre beskyttelsen af deres ansatte og disses privatliv, bl.a. hvad angår behandlingen af personoplysninger. En virksomhed, der er genstand for en kontrolundersøgelse, kan således være foranlediget til at anmode Kommissionen om ikke at beslaglægge visse oplysninger, som kan skade deres ansatte eller lederes privatliv, eller anmode Kommissionen om tilbagelevering af disse oplysninger. Når en virksomhed påberåber sig beskyttelse i form af respekten for sine ansatte eller lederes privatliv

¹ Sag T-249/17 vedrører Kommissionens afgørelse af 9.2.2017 om at pålægge Casino, Guichard-Perrachon og alle de selskaber, der direkte eller indirekte kontrolleres af disse, at underkaste sig en kontrolundersøgelse. Sag T-254/17 vedrører Kommissionens afgørelse af 9.2.2017 om at pålægge Intermarché Casino Achats og alle de selskaber, der direkte eller indirekte kontrolleres af dette, at underkaste sig en kontrolundersøgelse. Sag T-255/17 vedrører hovedsageligt Kommissionens afgørelse af 21.2.2017 om at pålægge Mousquetaires og alle de selskaber, der direkte eller indirekte kontrolleres af disse, at underkaste sig en kontrolundersøgelse, samt Kommissionens afgørelse af 21.2.2017 om de samme selskaber og subsidiært Kommissionens afgørelse af 9.2.2017 om at pålægge Intermarché og alle de selskaber, der direkte eller indirekte kontrolleres af denne, at underkaste sig en kontrolundersøgelse, samt Kommissionens afgørelse af 9.2.2017 om de samme selskaber.

² Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16.12.2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i [artikel 101 TEUF] og [102 TEUF] (EFT 2003, L 1, s. 1).

³ De sagsøgende selskaber er Casino, Guichard-Perrachon og Achats Marchandises Casino SAS (AMC) (sag T-249/17), Intermarché Casino Achats (sag T-254/17) samt Les Mousquetaires og ITM Entreprises (sag T-255/17).

⁴ Der er tale om Mousquetaires og ITM Entreprises i sag T-255/17.

med henblik på at gøre indsigelse mod beslaglæggelse af IT-udstyr eller kommunikationsværktøjer og kopiering af oplysninger indeholdt heri, skaber den afgørelse, hvormed Kommissionen afviser denne anmodning, således retsvirkninger i forhold til denne virksomhed. I den foreliggende sag kunne beslaglæggelsen af det omhandlede udstyr og kopieringen af oplysningerne på dette udstyr imidlertid ikke give anledning til vedtagelse af en afgørelse, der kunne gøres til genstand for et søgsmål, og hvormed Kommissionen, selv implicit, havde afvist en sådan anmodning om beskyttelse, eftersom sagsøgerne ikke havde fremsat en forudgående anmodning om beskyttelse. Efter Rettens opfattelse var den omhandlede anmodning om tilbagelevering af de private oplysninger endvidere ikke blevet formuleret tilstrækkelig præcist til, at Kommissionen hensigtsmæssigt kunne tage stilling hertil, hvorfor sagsøgerne ikke på tidspunktet for søgsmålets anlæggelse havde modtaget et svar fra Kommissionen, der kunne udgøre en anfægtelig retsakt.

Hvad angår spørgsmålet, om der var grundlag for søgsmålet, **annullerede Retten efter at have bemærket de principper og regler, der gælder for Kommissionens kontrolundersøgelsesafgørelser inden for konkurrenceretten, delvist de afgørelser, der var genstand for sagsøgernes søgsmål.**

For det første forkastede Retten ulovlighedsindsigelsen mod artikel 20, stk. 1 og 4, i forordning nr. 1/2003, som vedrører henholdsvis Kommissionens generelle beføjelse til at foretage kontrolundersøgelser og virksomhederne og virksomhedssammenslutningernes pligt til at underkaste sig disse kontrolundersøgelser, når de er pålagt ved afgørelse. Til støtte for denne ulovlighedsindsigelse havde sagsøgerne i hver sag påberåbt sig en tilsidesættelse af retten til effektive retsmidler. I sagerne T-249/17 og T-254/17 påberåbtes ligeledes en tilsidesættelse af princippet om processuel ligestilling og af retten til forsvar.

Hvad angår klagepunktet om en tilsidesættelse af retten til effektive retsmidler bemærkede Retten, at denne ret, der er sikret ved artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende (herefter »chartret«), svarer til artikel 6, stk. 1, og artikel 13 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (herefter »EMRK«), hvorfor der ved fortolkningen og anvendelsen af denne bestemmelse i chartret skal tages hensyn til EMRK's bestemmelser og praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (herefter »Menneskerettighedsdomstolen«)⁵. Ifølge Menneskerettighedsdomstolens praksis forudsætter eksistensen af retten til effektive retsmidler, at fire krav er opfyldt, nemlig at der foreligger en effektiv domstolsprøvelse af faktiske og retlige forhold (effektivitetskravet), at borgeren har mulighed for at opnå en passende oprejsning i tilfælde af uregelmæssigheder (kravet om virkningsfuldhed), sikker adgang til søgsmål (sikkerhedskravet) og en domstolsprøvelse inden for en rimelig frist (kravet om en rimelig frist). I denne henseende fremgår det af Rettens undersøgelse, **at ordningen for kontrol med afviklingen af kontrolundersøgelser, som udgøres af en samling retsmidler, der er stillet til rådighed for virksomheder, der er genstand for en kontrolundersøgelse⁶, opfyldte disse fire krav.** Klagepunktet om tilsidesættelse af retten til effektive retsmidler blev således forkastet som ugrundet.

Klagepunktet om en tilsidesættelse af princippet om processuel ligestilling og af retten til forsvar blev forkastet på grundlag af fast retspraksis, hvorefter **Kommissionen under den indledende undersøgelsesfase ikke kan pålægges at angive de indicier, der begrundet kontrolundersøgelsen af en virksomhed, som mistænkes for konkurrencebegrænsende praksis.** En sådan forpligtelse ville nemlig underminere den afvejning, som retspraksis har indført mellem undersøgelsens effektivitet og bevarelsen af virksomhedens ret til forsvar.

For det andet bemærkede Retten ved undersøgelsen af anbringendet om en tilsidesættelse af begrundelsespligten, at kontrolundersøgelsesafgørelser skal angive de formodninger, som Kommissionen tilsigter at undersøge, dvs. hvad der ledes efter, og hvad kontrolundersøgelsen skal vedrøre (beskrivelse af den mistænkte overtrædelse, dvs. det formodede berørte marked, arten af de mistænkte konkurrencebegrænsninger og de sektorer, der er omfattet af den angivelige overtrædelse). Denne specifikke begrundelsespligt tilsigter at vise, at kontrolundersøgelsen er

⁵ Chartrets artikel 52 og forklaringerne til denne artikel.

⁶ Annullationsøgsmål, søgsmål om foreløbige forholdsregler, søgsmål om ansvar uden for kontraktforhold.

berettiget, og at gøre det muligt for de berørte virksomheder at få kendskab til omfanget af deres samarbejdsplicht, samtidig med at de bevarer deres ret til forsvar. I hver sag fastslog Retten bl.a., at **kontrolundersøgelsesafgørelserne udførligt viste, at Kommissionen mente, at den rådede over tilstrækkeligt tungtvejende indicier, som fik den til at mistænke konkurrencebegrænsende praksis.**

For det tredje bemærkede Retten hvad angår anbringendet om en tilsidesættelse af retten til boligens ukrænkelighed, at Unionens retsinstanser for at sikre, at en kontrolundersøgelsesafgørelse ikke er vilkårlig, skal efterprøve, at Kommissionen rådede over tilstrækkeligt tungtvejende indicier til at mistænke de pågældende virksomheders tilsidesættelse af konkurrencereglerne.

For at kunne foretage denne efterprøvelse havde Retten ved vedtagelsen af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse opfordret Kommissionen til at forelægge den de dokumenter, som indeholdt de indicier, som havde begrundet kontrolundersøgelsesafgørelserne, og Kommissionen efterkom denne anmodning inden for den fastsatte frist. Kommissionens »supplerende« svar med andre dokumenter vedrørende sådanne indicier blev imidlertid afvist fra realitetsbehandling, eftersom der ikke var gyldig grund til den forsinkede indgivelse heraf.

Hvad angår formen af de indicier, som begrundede kontrolundersøgelsesafgørelserne, fremhævede Retten, at såfremt indicier, der opnås inden en kontrolundersøgelse, var underlagt de samme formelle krav som indsamlingen af beviser for en overtrædelse som led i en igangværende undersøgelse, ville Kommissionen skulle overholde reglerne for dens undersøgelsesbeføjelser, skønt der endnu ikke formelt var indledt en undersøgelse i henhold til forordning nr. 1/2003⁷, og Kommissionen ikke havde benyttet sine undersøgelsesbeføjelser, dvs., at den ikke havde vedtaget foranstaltninger, som indebar en kritik for at have begået en overtrædelse, herunder en kontrolundersøgelsesafgørelse. Derfor fastslog Retten i modsætning til, hvad sagsøgerne havde gjort gældende, at reglerne om registrering af udtalelser⁸ ikke gælder, inden Kommissionen indleder en undersøgelse. **De udtalelser fra leverandørerne, som indhentes inden indledningen af undersøgelsen, kan således udgøre indicier, selv om de ikke er blevet registreret.** Hvis det forholdt sig anderledes, ville det gribe alvorligt ind i muligheden for at opdage konkurrencebegrænsende praksis som følge af den afskrækkende virkning, som en formel afhøring, der skal registreres, kan have på vidners tilbøjelighed til at give oplysninger og anmelde overtrædelser. Ifølge Retten udgjorde **disse udtalelser fra leverandørerne endvidere indicier, som Kommissionen rådede over fra det tidspunkt, hvor de blev indhentet, og ikke fra det tidspunkt, hvor de blev gjort til genstand for et referat, således som sagsøgerne havde anført.**

Hvad angår indholdet af de indicier, der begrundede kontrolundersøgelsesafgørelserne, bemærkede Retten, henset til den nødvendige sondring mellem beviserne for en samordnet praksis og de indicier, der begrundede kontrolundersøgelsesafgørelserne med henblik på indsamlingen af sådanne beviser, at tærsklen for at anerkende, at Kommissionen rådede over tilstrækkeligt tungtvejende indicier, nødvendigvis skal ligge under den grænse, der gør det muligt at fastslå, at der foreligger en samordnet praksis. Henset til disse betragtninger fastslog Retten, at **Kommissionen rådede over tilstrækkeligt tungtvejende indicier til at mistænke en samordnet praksis vedrørende udvekslingen af oplysninger om rabatter på markederne for forsyning af visse dagligvarer og priserne på markedet for salg af tjenester til mærkevareproducenter.** Eftersom der ikke forelå sådanne indicier om udvekslingen af oplysninger om de mistænkte virksomheders fremtidige kommercielle strategier, tiltrådte Retten derimod anbringendet om en tilsidesættelse af retten til boligens ukrænkelighed for så vidt angår denne anden overtrædelse og annullerede derfor kontrolundersøgelsesafgørelserne delvist.

⁷ Kapitel V i forordning (EF) nr. 1/2003.

⁸ Artikel 19 i forordning (EF) nr. 1/2003 og artikel 3 i Kommissionens forordning (EF) nr. 773/2004 af 7.4.2004 om Kommissionens gennemførelse af procedurer i henhold til [artikel 101 TEUF og 102 TEUF] (EUT 2004, L 123, s. 18).

BEMÆRKNING: Der kan iværksættes appel, der er begrænset til retsspørgsmål, for Domstolen til prøvelse af Rettens afgørelse inden for to måneder og ti dage efter forkyndelsen af denne.

BEMÆRKNING: Annullationssøgsmål tilsigter annullation af retsakter vedtaget af EU-institutionerne, som er i strid med EU-retten. Medlemsstater, EU-organer og borgere kan under nærmere bestemte betingelser indbringe sådanne sager for Domstolen eller Retten. Hvis sagsøgeren får medhold, annulleres retsakten. Såfremt annullationen af retsakten indebærer, at der opstår et retligt tomrum, skal dette afhjælpes af vedkommende institution.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Retten.

Dommene ([T-249/17](#), [T-254/17](#) og [T-255/17](#)) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Presse- og Informationsafdelingen: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127